

Soạn Bài Chạy Giặc (Nguyễn Đình Chiểu)

Bố cục

- 2 câu đề: thực dân Pháp nổ súng xâm lược
- 2 câu thực cảnh tượng tan hoang của dân chúng
- 2 câu luận: toàn cảnh sau khi chúng tới
- 2 câu kết: sự ai oán những tên quan phụ mẫu vô dụng, bất tài

Câu 1 (Trang 49 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Mở đầu bài thơ tác giả nêu:

- + Cảnh chạy giặc nhốn nháo trước tiếng súng xâm lược
- + Cảnh phiên chợ quê ồn ào, tấp nập trở nên hỗn loạn, nháo nhác
- + Tình cảnh đất nước rơi vào nguy khốn “môt bàn cờ thế phút sa tay”
- + Cảnh nhân dân hoảng loạn “lũ trẻ lơ xơ chạy”, “bầy chim dáo dác bay”...
- + Sự bi động của triều đình phong kiến trước kẻ thù đã dẫn tới hậu quả mất nước, mất mát về người lẫn của

b. Phân tích nét đặc sắc trong ngòi bút tả thực của tác giả:

- + Hai câu thực: bức tranh cụ thể sinh động cảnh tan tác bị thương của nhân dân khi giặc xuất hiện đột ngột
- + Biện pháp đảo ngữ, làm nổi bật trước mắt người đọc vẻ xơ xác, tan tác của lũ trẻ và bầy chim khắc họa được sự hoang mang và ngơ ngác của chúng
- + Những địa danh cụ thể Bến Nghé, Đồng Nai bị giặc cướp bóc, phá phách đều tan tác
- + Tác giả viết ra những dòng thơ bằng sự xót xa trước tình cảnh của người dân vô tội, bằng sự căm thù chất chứa trong tâm can
- + Những câu thơ thể hiện sự phẫn nộ, lòng căm thù giặc của tác giả thông qua ngòi bút sắc bén

Câu 2 (trang 49 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Từng chữ từng câu trong bài thơ là tiếng kêu đau xót, đau đớn xuất phát từ trái tim nồng nàn yêu quê hương trước tội ác trời không dung tha của giặc

+ Nhà thơ đau xót trước cảnh nước mất nhà tan, quốc gia diệt vong, nhân dân tan tác

+ Ông thất vọng trước cảnh quê hương ngập tràn bóng giặc, triều đình vô dụng mặc cho nhân dân phải khổ sở điêu linh

⇒ Tác giả Nguyễn Đình Chiểu luôn tâm gương sáng về tinh thần đấu tranh chống giặc ngoại xâm

Câu 3 (trang 49 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Hai câu thơ cuối bài thể hiện sự đau xót của tác giả trước thực tại lầm than của dân tộc

+ Ông đặt ra câu hỏi tu từ nhằm mục đích hỏi cụ thể ai là người cứu nước giúp dân

+ Cách gọi “tràng”- kính trọng- hỏi những người có chức trách trước tình cảnh của đất nước, nhân dân

+ Câu kết bài lại hạ thấp họ- những kẻ mũ áo quan lại nhưng tài thao lược không có

+ Tác giả gián tiếp tố cáo triều đình nhà Nguyễn vô dụng, bạc nhược, hèn nhát

⇒ Bài thơ vừa tả thực, vừa tả khái quát để kể tội quân giặc, xót xa trước cảnh nhân dân. Giá trị của bài thơ góp phần làm nên tính chiến đấu mạnh mẽ của thơ văn Nguyễn Đình Chiểu